

EKONOMİ RAPORU

Ekonomik Arařtırmalar Bölümü

Mayıs 2020

Gündem – Tuğrul Belli	2
Bütçe ve Kamu Finansmanı	3
Ödemeler Dengesi ve Dış Ticaret	4
Üretim ve Büyüme	5
Enflasyon ve Faizler	6
Parasal Göstergeler	7

PANDEMİ TEDBİRLERİ VE CANLANDIRMA POLİTİKALARINI İYİ DENGелеMEK GEREKİYOR

Pandemi krizinin patlak vermesinden önce, son 3 yıldır azalan dış kaynak girişlerine karşı, iç talebin kamu bankalarının ve KGF gibi mekanizmaların devreye sokulması ve TL faizlerin olabildiğince hızlı indirilmesi ile canlandırılması sağlanmaya çalışıldı. Doğal olarak alınan bu tedbirler Türkiye'nin ekonomik metriklerinde bozulmaya da yol açtı. Ancak bütün bunlar yapılırken hep "nasıl olsa zaman içerisinde bir şekilde bu karşılaşılan problemler hallolur ve gerek ekonomimizin dinamikliği, gerek yabancı kaynakların yeniden gelmesi ile krizden büyük yara almadan çıkılır" şeklindeki bir "vadeye yayma" mantığıyla hareket edildi. Ancak, korona pandemisi ister istemez bu stratejiyi daha riskli hale getirmiş bulunuyor.

Bugünlerde Türkiye "vadeye yayma" oyununu devam ettirmek durumunda. Burada "vade" korona virüsün Dünya ekonomilerinde yaptığı tahribatin ortadan kalktığı ve normalizasyon sürecine girilecek olan zaman. Ancak son gelişmeler korona virüs ile ilgili etkili aşı ve ilaçların bulunması ve insanlara ulaştırılmasının beklenenden daha uzun zaman alabileceğini göstermekte. Bu süreç içerisinde ise çok keskin bir şekilde daralan ekonomileri canlandırmak amacıyla biz de dahil olmak üzere pek çok ülke alınan tedbirlerde gevşetmeye gitmek durumunda kalıyor. Ancak, görüyoruz ki, daha önce başarılı addedilen pek çok ülke tedbirleri gevşettikten sonra ikinci bir virüs dalgasıyla karşı karşıya kalmak durumunda. Hal böyle iken, isterse tüm kamusal tedbirler kaldırılсын, hane halklarının önemli bir kısmı kendi tedbirlerini uygulamaya devam edecektir. (Daha az toplu yerlerde dolaşma ve toplu taşıma kullanma, daha az eğlence ve yemek yerlerine gitme, daha az tatile çıkma vs.) Tüm hane halklarının kısa sürede korona virüs öncesindeki davranış kalıplarına geri döneceğini beklemek çok fazlasıyla iyimser bir beklenti olur. Bu da, ister istemez, özellikle hizmet sektöründe küresel ölçekte orta vadede "kalıcı" olarak nitelendirilebilecek bir daralma anlamına geliyor. Hizmet sektörünün özellikle gelişmiş ekonomilerde milli hasıla ve istihdamdan aldığı pay göz önüne alındığında, pozitif büyümeye geçişin uzun zaman alma riski söz konusu.

Normalleşmenin beklenenden daha uzun süreceği gerçeği karşısında Türkiye'nin oyunu çok daha dikkatli oynaması şart. Bu bağlamda, son dönemde gözlerin çevrildiği metrik doğal olarak MB'nin döviz rezervleri oldu. (Bunda da garip bir şey yok. Eğer bir ülkenin zaten çok fazla olmayan döviz rezervleri 2 ayda %20 azalır ise, gözler ister istemez buraya çevrilir.) Ben düşük olsa da döviz rezervlerinin ekonominin büyük bir yol kazası olmadan çevrilebilmesi için yeterli olduğu inancındayım. Tüm menkul varlıklar üzerinden bakıldığında dolarizasyonun %80'lerde olduğu bir ekonomide yerellerden daha fazla bir döviz talebi olmayacağı, yabancıların sıcak para portföylerinin çok azaldığı ve (azalan enerji fiyatları dikkate alındığında) dış ticaret kanalıyla da nette bir döviz talebi oluşmayacağı ana dayanaklarım. Ancak son gelen dış ticaret ve ödemeler dengesi rakamları ve mevduat faizlerindeki çöküş bu varsayımlarımı gözden geçirmeme yol açtı doğrusu.

Mart henüz korona etkilerinin tam ortaya çıkmadığı ve iç talebin de göreceli canlı olduğu bir dönemdi. Ancak gene de bu ay cari açığın 4.9 milyar dolar çıkması ve Net Hata ve Noksan'dan da 4 milyar dolar çıkış yaşanması iyi haber değildi. Neyse ki Nisanda durum biraz daha normalize olmuş durumda. Martta 16.6 milyar dolar olan rezerv kaybı 4.5 milyar dolara gerilemiş olacak. Buna karşın, dış ticaret açığımız Mart'taki 5.4 milyar dolara göre daha az ama 3.4 milyar dolar ile hâlâ çok yüksek. Buradaki rahatsız edici durum, enerji faturamızın çok düşmüş olmasına rağmen ihracatımızın ithalatın da üzerinde daralmış olması. (800 maddeye 3 ay için %30 ek gümrük vergisi getirilmiş olması bu konudaki hassasiyeti göstermekte.)

Mevduat faizleri ve dolarizasyon konusu ise ilginç. Döviz yurt dışına çıkmadığı sürece bu durum çok ciddi bir risk arz etmiyor. Şöyle ki, tasarruf sahibi TL'den dolara geçmek isterse bankası piyasadan (=MB) dolar alıyor, ama gün sonunda bu dolarları swap yoluyla gene MB'ye yatırdığı için brüt döviz rezervlerimiz değişmemiş oluyor. Ancak aktif rasyosu nedeniyle bankalar artık mevduat istemiyorlar. Bu nedenle hem TL, hem de dolar faizlerini iyice düşürmüş durumdalar. Dövizde kalmak isteyen yatırımcı açısından TC eurobond'ları bir alternatif. Ancak burada oluşan talep bu enstrumandan çıkmak isteyen yabancıların işini kolaylaştırıp döviz üzerinde dolaylı bir baskı yapabilir. (80 milyar dolarlık eurobond portföyünün yaklaşık yarısı yabancıların elinde.) Bugünlerde Hazine'nin iç yatırımcıya yönelik bir dolar tahvili çıkarması yerinde olacaktır.

Benim görüşüm Türkiye ekonomisinin bu krizden "göreceli" az hasarla çıkabileceği yönünde. Ancak, yukarıda bahsettiğim risklerin iyi takip edilip, gereken tedbirlerin zamanında alınması kaydıyla.

t.belli@turkishbank.com

BÜTÇE VE KAMU FİNANSMANI

Borçlanma artarken faiz düşüyor!

- Bütçe açığı hızlı bir şekilde artmaya devam ediyor. Covid-19 önlemleri neticesinde ekonomik aktivitede meydana gelen azalış bütçe giderlerini artırırken gelirlerinde de azalmaya sebep oluyor.

Nisan'da faiz-dışı harcamalar %29 artarken gelirlerdeki artış %13 olmuş. Bunun sonucunda da aylık bütçe açığı %136 artışla 43.2 milyara ulaşmış durumda.

- Giderlerdeki en büyük artış dolaylı olarak işsizlik ödenekleri ve sağlık harcamalarını da içeren cari transferler kalemi. Bu kalemin neredeyse tüm faiz-dışı harcamaların yarısı kadar.

- Bu ay her şeye rağmen vergi gelirlerinin çok az da olsa artış göstermiş olması önemli. Takip ettiğimiz vergilerden özellikle dahilde alınan KDV'deki artış dikkat çekici. Pek çok sektörde KDV ödemelerinin 6 ay ertelenmiş olmasına rağmen görülen bu artış pozitif. Toplam içindeki payları az olmakla birlikte motorlu taşıtlar ve dayanıklı tüketim malları ÖTV'leri de sene başından beri yüksek oranlı artış göstermekte. Ancak bu kalemlerin geçen senenin aynı aylarında önceki seneye göre çok gerilemiş olduğunu, yani güçlü bir baz etkisinin söz konusu olduğunu da hatırlatalım.

- Öte yandan, geçen seneye göre kurlardaki artışa karşın gümrük ve ithalde alınan KDV vergilerinin nominal bazda bile oldukça geri gittiği görülüyor. Bu ithalat hacmindeki daralmanın bir sonucu.
- Gelir vergisindeki azalma ise işgücündeki daralmayı göstermekte. Ücretten kesilen gelir vergisi tevkifatındaki düşüş % 30'a yaklaşıyor.

SEÇİLMİŞ VERGİLER	oca	şub	mar	nis
Gelir Vergisi	18,4%	6,4%	-16,6%	-15,0%
Kurumlar Vergisi	-51,9%	40,7%	-33,1%	-54,7%
Dahilde Alınan KDV	16,1%	20,4%	-397,6%	117,2%
Petrol ve Doğalgaz	2,8%	14,3%	13,2%	-4,4%
Motorlu Taşıtlar	126,8%	232,5%	124,8%	54,8%
Dayanıklı Tük. Malları	130,4%	58,6%	38,7%	70,5%
BSMV	20,3%	24,7%	24,4%	-2,2%
Gümrük Vergileri	43,3%	50,9%	43,5%	-5,5%
İthalde Alınan KDV	29,6%	18,6%	-7,5%	-24,8%
Damga Vergisi	118,7%	116,4%	108,1%	84,9%
Harçlar	43,4%	73,2%	20,5%	-54,9%

- Hazinenin kaynak ihtiyacı arttıkça doğal olarak piyasalardan borçlanma hacmi de artıyor. Her ay başı yayınlanan finansman programında planlanan iç borçlanma miktarlarının artırıldığı görülüyor. Buna rağmen gerçekleştirmeler planlananın da oldukça üzerinde. Tüm Mayıs için 40 milyar borçlanma öngörülmesine rağmen 8 Mayıs'a kadar olan borçlanmaların tutarı 43 milyarı geçmiş vaziyette. Ay sonuna kadar bu miktarın 50 milyarı geçmesi kesin. Yaptığımız hesaplamalar ilk 15 günde bütçe açığının 30 milyara ulaştığını gösteriyor.

- Piyanın bu borçlanma miktarını abzorbe edebilmesi ve faizler üzerinde baskı oluşturmaması için Merkez Bankası piyasadan tahvil almaya devam ediyor. Mart sonundan beri MB 44 milyarlık tahvil alımı yaparak kendisinin analitik bilançosunun %10'u olarak belirlediği DİBS portföyü limitlerine şimdiden gelmiş vaziyette. Bütçenin yüksek açık vermeye devam etmesi durumunda bu limitler daha da esnetilebilir.

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ	2019 Nisan	2020 Nisan	Artış	2019 Oca-Nis	2020 Oca-Nis	Artış
Harcamalar	75.986.498	108.443.227	42,7%	330.429.606	393.772.774	19,2%
1-Faiz Hariç Harcama	70.903.562	91.395.511	28,9%	291.983.039	338.477.013	15,9%
Personel Giderleri	20.662.821	23.915.439	15,7%	84.437.039	99.729.143	18,1%
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	3.448.042	3.829.329	11,1%	14.892.271	16.599.934	11,5%
Mali ve Hizmet Alımları	7.234.255	6.650.156	-8,1%	20.840.984	24.992.621	19,9%
Cari Transferler	33.382.167	51.485.461	54,2%	131.692.477	165.221.948	25,5%
Sermaye Giderleri	4.222.552	3.659.366	-13,3%	23.109.164	19.773.768	-14,4%
Sermaye Transferleri	592.361	523.081	-11,7%	6.732.647	1.317.350	-80,4%
Borç Verme	1.361.364	1.332.679	-2,1%	10.278.457	10.842.249	5,5%
2-Faiz Harcamaları	5.082.936	17.047.716	235,4%	38.446.567	55.295.761	43,8%
Gelirler	57.669.714	65.244.736	13,1%	275.952.372	320.993.680	16,3%
1-Genel Bütçe Gelirleri	55.148.849	63.409.911	15,0%	266.316.665	309.920.074	16,4%
Vergi Gelirleri	48.771.083	49.124.611	0,7%	203.033.194	225.224.301	10,9%
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	944.491	1.233.322	30,6%	41.505.647	45.849.871	10,5%
Alınan Başv. ve Yardımlar ile Özel Gelirler	922.746	227.010	-75,4%	3.029.139	4.221.524	39,4%
Faizler, Paylar ve Cezalar	3.616.380	11.893.925	228,9%	16.803.630	32.735.010	94,8%
Sermaye Gelirleri	888.340	848.847	-4,4%	1.384.480	1.521.202	9,9%
Alacaklardan Tahsilat	5.809	82.196	1315,0%	560.575	368.166	-34,3%
2-Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	1.835.779	1.329.136	-27,6%	6.404.242	7.325.279	14,4%
3-Düzen. ve Denet. Kurumların Gelirleri	685.086	505.689	-26,2%	3.231.465	3.748.327	16,0%
Bütçe Dengesi	-18.316.784	-43.198.491	135,8%	-54.477.234	-72.779.094	33,6%
Faiz Dışı Denge	-13.233.848	-26.150.775	97,6%	-16.030.667	-17.483.333	9,1%

HAZİNE FİNANSMAN PROGRAMI			
(Milyar ₺)	Mayıs 2020	Haziran 2020 ⁽¹⁾	Temmuz 2020 ⁽¹⁾
Ödemeler	37,4	27,9	23,0
İç Borç Servisi	19,6	12,3	20,5
Anapara	13,1	7,9	14,9
Faiz	6,5	4,4	5,6
Dış Borç Servisi	17,8	15,7	2,5
Anapara	15,2	14,1	0,4
Faiz	2,6	1,6	2,1
Finansman	37,4	27,9	23,0
Borçlanma Dışı Kaynaklar⁽²⁾⁽³⁾	-2,6	5,9	-4,0
Borçlanma	40,0	22,0	27,0
Dış Borçlanma⁽³⁾	0,0	0,0	0,0
İç Borçlanma	40,0	22,0	27,0
Piyasadan İhale Yoluyla İç Borçlanma	38,5	19,7	25,6
Kira Sertifikası ⁽⁴⁾	1,1	1,3	0,0
Kamuya Satışlar	0,4	1,0	1,5

ÖDEMELER DENGESİ ve DIŞ TİCARET

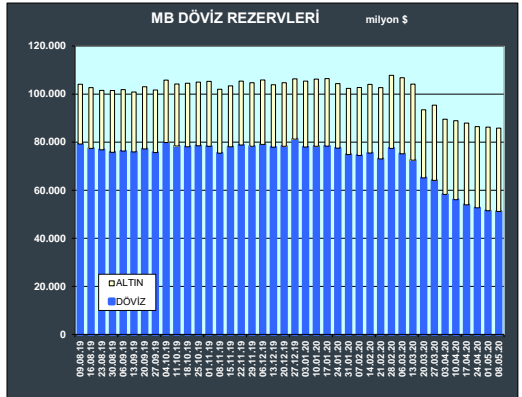
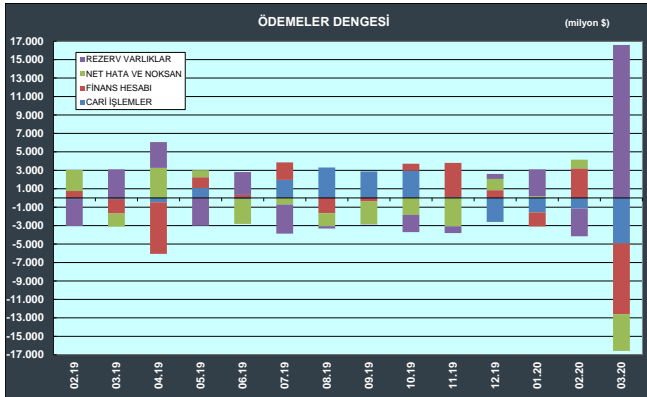
Mayıs'ta ihracatta %50 düşüş olabilir ama asıl önemli olan Haziran ve sonrası

- Beklendiği gibi Nisan'da ihracatımızda %42'ye yakın bir düşüş oldu. Ancak ithalattaki düşüş daha az olunca ticaret açığı da geçen seneye göre %13 artmış oldu.
- Bu ay enerji faturamızın oldukça düşmüş olduğunu görüyoruz. (3.5 milyar dolardan 900 milyon dolara.) Bunda petrol fiyatlarının geçen seneye göre %50'nin üzerinde düşmüş olmasının yanısıra kullanımın azalmasının da etkisi söz konusu.
- Sektörel ihracata baktığımızda bu ay pozitif artış gösterebilen tek bir sektör bile olmadığı görülüyor. Otomotiv, tekstil ve konfeksiyondaki daralma %60'ların üzerinde. (Otomotivde Mayıs'ta üretimin başlamasıyla biraz toparlanma beklenebilir.) Geçen ay olduğu gibi bu ay da tarım sektörünün göreceli olarak daha iyi performans gösterdiği görülüyor.
- TİM'in günlük ihracat rakamları üzerinden yaptığımız hesaplamaya göre Mayıs'ta ihracat hacminin 8 milyar doların da altında kalma ihtimali oldukça yüksek. Gidişatı göstermek açısından Avrupa'da Covid-19 tedbirlerinin azaltılmasıyla Haziran ihracat rakamları çok daha önemli. Tabii ÖD açısından baktığımızda ise Yaz aylarında turizm gelirlerimiz çok gerileyeceği için ithalattaki düşüşe rağmen bir cari açık riski de söz konusu.

Dış Ticaret	Nisan			Ocak-Nisan		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	14.462	8.442	-41,62	56.674	48.863	-13,78
İthalat	17.462	11.844	-32,17	66.488	65.329	-1,74
Dış Ticaret Hacmi	31.924	20.286	-36,45	123.162	114.192	-7,28
Dış Ticaret Dengesi	-3.000	-3.402	13,41	-9.814	-16.466	67,79
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	82,8	71,3		85,2	74,8	

İHRACAT SEKTÖRLERİ	1 - 30 NISAN			
	2019	2020	Değişim ('20/19)	Pay(20) (%)
I. TARIM	1.878.342	1.767.977	-5,9	19,7
II. SANAYİ	11.771.344	6.254.384	-46,9	69,6
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	1.062.036	437.131	-58,8	4,9
Tekstil ve Hammaddeleri	690.700	306.849	-55,6	3,4
Deri ve Deri Mamulleri	141.712	54.438	-61,6	0,6
Hali	229.624	75.845	-67,0	0,8
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAM.	1.768.195	1.285.160	-27,3	14,3
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1.768.195	1.285.160	-27,3	14,3
C. SANAYİ MAMULLERİ	8.941.113	4.532.093	-49,3	50,4
Hazırlanmış ve Konfeksiyon	1.502.301	575.846	-61,7	6,4
Otomotiv Endüstrisi	2.616.414	596.301	-77,2	6,6
Gemi ve Yat	114.410	28.954	-74,7	0,3
Elektrik Elektronik	936.996	620.608	-33,8	6,9
Makine ve Aksamları	659.093	456.619	-30,7	5,1
Demir ve Demir Dışı Metaller	706.603	518.846	-26,6	5,8
Çelik	1.235.495	903.166	-26,9	10,0
Cimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	311.275	231.796	-25,5	2,6
Mücevher	257.747	145.572	-43,5	1,6
Savunma ve Havacılık Sanayii	197.032	160.675	-18,5	1,8
İklimlendirme Sanayii	392.857	287.784	-26,7	3,2
Diğer Sanayi Ürünleri	10.889	5.925	-45,6	0,1
III. MADENCİLİK	385.407	328.972	-14,6	3,7
Madencilik Ürünleri	385.407	328.972	-14,6	3,7
T O P L A M (TİM*)	14.035.092	8.351.333	-40,5	92,9

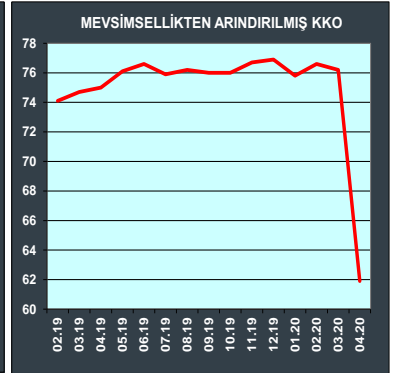
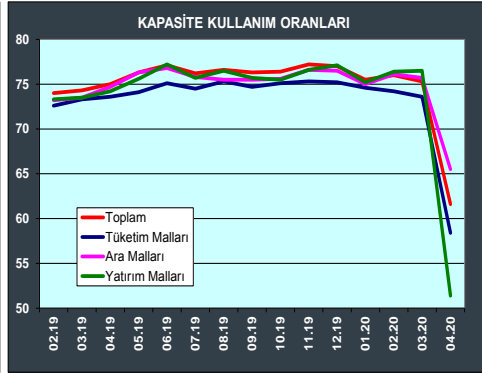
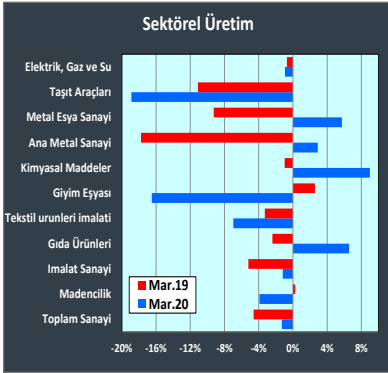
- Mart ayında cari denge 4.9 milyar dolar açık verirken, MB rezervleri 16.6 milyar dolar azalarak tarihinin aylık bazda en büyük düşüşünü gerçekleştirdi. Bu düşüşte, cari açık kadar finans hesabı ve Net Hata ve Noksan çıkışları da etkili oldu.
- Yabancıların menkul değerler portföyündeki çıkışları Mayıs'ın ilk haftasına kadar devam etti. 3 Nisan – 8 Mayıs arasında yurtdışı yerleşikler nette hisse senetlerinde 0,9 milyar dolar, DİBS'lerde ise 1.6 milyar dolar satış yaptı. Özellikle yerli bankaların (kısmen aktif rasyosunu tutturmak için) yüklü DİBS satın alımları yabancılar için bir çıkış fırsatı olmuş gözüküyor. 2013'de 72 milyar dolara kadar yükselen yabancıların DİBS portföyü 7.2 milyar dolara gerilemiş vaziyette.

ÜRETİM ve BÜYÜME

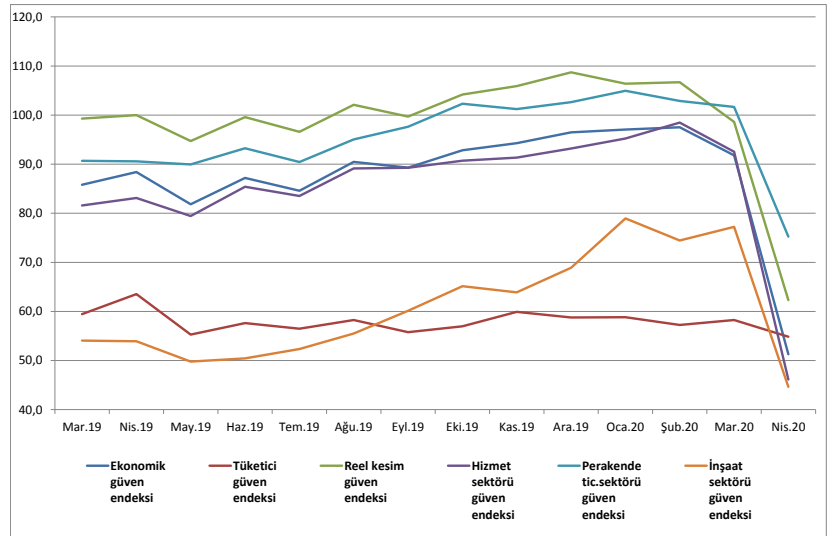
Kritik soru Nisan'da en kötüyü görüp görmediğimiz

- Mart ayında korona virüsün ilk etkileri üretimde görülmeye başlandı. Sanayi üretimi yıllık %2,0 azalırken madencilik sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %5,6, imalat sanayi sektörü endeksi %1,9 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %0,9 azaldı.
- Marttaki düşüşe rağmen takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi sanayi üretimi 2020 yılı birinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %4,4 arttı. Bu rakamlar doğrultusunda ilk çeyrek büyüme hızının %5 civarında gelme olasılığı var.
- Ancak sonrasında KKO rakamlarından da görüldüğü gibi çok keskin bir düşüş söz konusu. Bu noktada milli gelir daralmasının ne olacağından çok hangi sürede toparlanma görüleceği önemli. Bu açıdan Mayıs ve haziran üretim rakamları çok belirleyici olacak.

- Grafikten görüldüğü gibi güven endekslerinde çok hızlı düşüşler söz konusu. İçlerinde sadece tüketici güven endeksi daha ılımlı bir düşüş göstermiş. Ancak bunun bir sebebi bu endeksin zaten son 1.5 yıldır çok düşük seviyelerde seyrediyor olması.

- Mart'ta 48,1 olarak ölçülen PMI Nisan'da 33,4'e gerileyerek imalat sektöründe belirgin bir yavaşlamaya işaret etti. Söz konusu yavaşlama, küresel finansal krizden beri en yüksek oranda gerçekleşti.

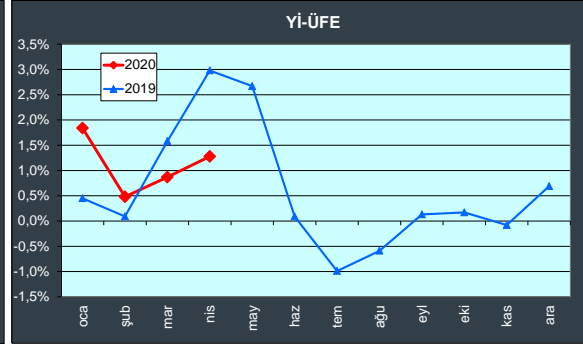
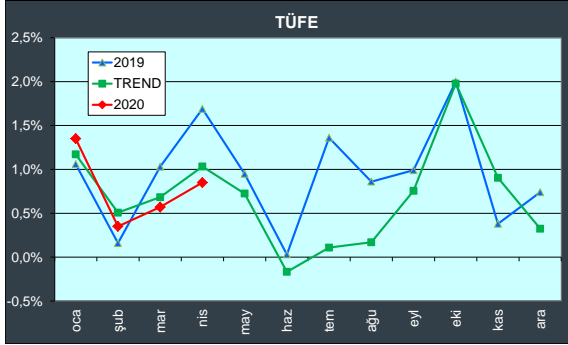

Nisan'da imalatçıların yaygın bir şekilde üretime ara verdikleri görülürken bu durum hem üretim hem de yeni siparişlerde ciddi yavaşlamalara yol açtı. Her iki göstergede de anketin başladığı Haziran 2005'ten beri en belirgin ivme kaybı gözlemlendi. Toplam yeni siparişlerdeki azalmanın yanı sıra, salgının küresel ölçekte tüm pazarları etkilemesi sonucu, firmaların yeni ihracat siparişlerinde de sert yavaşlama kaydedildi. Yeni siparişlerdeki yetersizlik, firmaların son dört ayda ilk kez istihdam düzeyini azaltmalarına yol açtı. İmalatçılar, girdi maliyetlerindeki yükselişe nihai ürün fiyatlarını artırarak karşılık verdi. Bununla birlikte, bazı firmaların siparişleri güvence altına almak için fiyatlarda indirimlere gitmesi enflasyon oranının Ocak ayından beri en düşük seviyeye gerilemesini sağladı.

ENFLASYON

Gıda enflasyonu 5 aydır çok hızlı artıyor

- Nisanda TÜFE %0.85, Yİ-ÜFE ise %1,28 arttı. Böylece 12 aylık enflasyon TÜFE'de %10.94, Yİ-ÜFE'de ise %6,71 oldu. Geçen ay olduğu gibi bu ay da ana harcama gruplarına göre enflasyona en çok etkiyi %0.58 ile gıda fiyatları yaptı. Ulaştırma fiyatlarında ise %0.30 gerileme söz konusu.

- Bu sene gerçek tüketici sepetiyle enflasyon hesabında kullanılan sepet (harcama grubu ağırlıkları) arasında ciddi bir fark oluşacak. Giyim, ulaştırma, lokantalar, oteller ve eğlencenin payları fiiliyatta düşse de harcama ağırlıkları aynı kalacak. Öte yandan gıdanın harcama payı artacak. Gıda fiyatları ise son 5 ayda %15.2 gibi çok yüksek bir oranda artmış vaziyette.

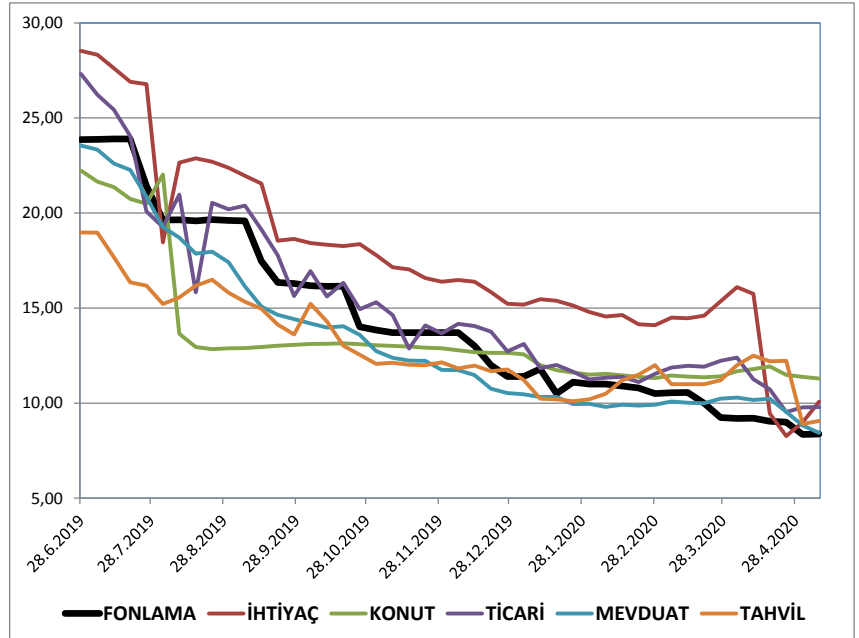
FAİZLER

Kamu bankaları öncülüğünde piyasa faizlerinde hızlı gerileme

- Grafikten de görüldüğü gibi Nisan ortasına kadar politika faizindeki indirimlere direnen piyasa faizlerinde bu tarihten sonra hızlı bir düşüş göze çarpmakta. Bunun 2 temel sebebi var. Birincisi getirilen aktif rasyosu nedeniyle bankaların kredi hacimlerini artırma telaşı. İkincisi de MB'nın gerek yüklü tahvil alımları yaparak, gerekse de fonlama yoluyla piyasaya anormal miktarda likidite sağlamış olması.

- Özellikle ihtiyaç kredilerindeki faiz düşüşü çok dikkat çekici. Ancak bu düşüşün gerçekleşmesinden sonraki 4 hafta içerisinde özel ve yabancı bankaların ihtiyaç kredileri %2.5 kadar azalırken kamu bankalarının ihtiyaç kredileri %10 kadar artmış bulunuyor. Kısaca, faizdeki düşüşün tamamı kamu bankaları sayesinde gerçekleşmiş.

- Rezervlerdeki azalışa rağmen Katar ile yapılan swap ve sonrasında diğer ülkelerle de yapılması beklenen swapların kurlar üzerinde yarattığı pozitif rüzgarı da arkasına alan MB Mayıs'ta da 50 baz puan indirim yaptı.

PARASAL GÖSTERGELER

PARASAL GÖSTERGELER (milyon YTL)	1 10.4.2020	2 6.3.2020	3 27.12.2019	4 1/2	5 1/3
Dolaşımdaki Para	180.065	152.144	145.007	18,4%	24,2%
Vadesiz TL Mevduatlar	289.332	256.407	245.924	12,8%	17,7%
Vadesiz YP Mevduatlar	422.058	374.398	321.902	12,7%	31,1%
M1	891.454	782.950	712.833	13,9%	25,1%
Vadeli TL Mevduatlar	990.612	926.077	927.293	7,0%	6,8%
Vadeli YP Mevduatlar	884.218	843.930	817.417	4,8%	8,2%
M2	2.766.285	2.552.956	2.457.543	8,4%	12,6%
Repo	15.884	26.744	29.544	-40,6%	-46,2%
B Tipi Likit Fonlar	35.030	36.073	40.302	-2,9%	-13,1%
İhraç Edilen Menkul Değerler	57.035	55.541	47.806	2,7%	19,3%
M3	2.874.234	2.671.315	2.575.195	7,6%	11,6%
Dolarizasyon (YP Mev/Top.Mev)	50,5%	50,7%	49,3%	-0,5%	2,5%
Toplam TL Krediler	1.820.225	1.747.052	1.642.689	4,2%	10,8%
Bireysel TL Krediler	657.488	654.645	617.803	0,4%	6,4%
Ticari TL Krediler	1.162.736	1.092.407	1.024.886	6,4%	13,5%

EKONOMİK VERİLER

Yİ-ÜFE (%)	TÜFE (%)	GSMH (%)	İTHALAT (milyon \$)	İHRACAT (milyon \$)	DOLAR	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
2007	5,9	8,4	4,7	170.048	107.184	OCAK	2,4219	2,9662	3,7942	3,7608	5,2876	5,9833
2008	8,1	10,1	0,7	201.800	132.000	ŞUBAT	2,5123	2,9665	3,6143	3,8065	5,3273	6,2371
2009	5,9	6,5	-4,8	140.775	102.165	MART	2,6181	2,8300	3,6427	3,9560	5,6386	6,6596
2010	8,9	6,4	9,2	185.493	113.930	NISAN	2,6607	2,8064	3,5568	4,0472	5,9671	6,9845
2011	13,3	10,5	8,8	240.842	134.907	MAYIS	2,6635	2,9613	3,5398	4,4889	5,8718	
2012	2,7	6,2	2,2	236.544	152.537	HAZİRAN	2,6898	2,8900	3,5232	4,6166	5,7654	
2013	7,0	7,4	4,0	251.651	151.869	TEMMUZ	2,7889	3,0180	3,5290	4,8938	5,5326	
2014	6,4	8,2	2,9	242.200	157.800	AĞUSTOS	2,9231	2,9597	3,4472	6,4178	5,8245	
2015	5,7	8,8	4,0	207.234	143.839	EYLÜL	3,0306	3,0058	3,5784	6,0010	5,6539	
2016	9,9	8,5	2,9	198.602	142.606	EKİM	2,9202	3,1080	3,7768	5,5303	5,7186	
2017	15,5	11,9	7,4	234.000	157.000	KASIM	2,9161	3,4236	3,9461	5,1742	5,7507	
2018	33,6	20,3	2,6	223.082	168.088	ARALIK	2,9233	3,5255	3,7787	5,2985	5,9507	
2019	7,4	11,8	1,0	203.000	172.000							
2020 (t)	9,0	10,0	-3,0	170.000	160.000							
YATIRIMLARIN GETİRİLERİ												
	DOLAR	EURO	BİST	MEVDUAT								
MART 2019	5,8%	4,3%	-10,3%	1,7%								
NİSAN 2019	5,8%	5,6%	1,7%	1,8%								
MAYIS 2019	-1,6%	-2,1%	-5,1%	1,9%								
HAZİRAN 2019	-1,8%	0,3%	6,5%	1,9%								
TEMMUZ 2019	-4,0%	-6,0%	5,8%	1,9%								
AĞUSTOS 2019	5,3%	4,6%	-5,3%	1,5%								
EYLÜL 2019	-2,9%	-4,2%	8,6%	1,2%								
EKİM 2019	1,1%	3,3%	-6,3%	1,2%								
KASIM 2019	0,6%	-0,8%	5,6%	1,0%								
ARALIK 2019	3,5%	5,5%	10,0%	0,9%								
OCAK 2020	0,5%	-1,1%	4,1%	0,8%								
ŞUBAT 2020	4,2%	4,1%	-11,0%	0,8%								
MART 2020	6,8%	4,9%	-15,4%	0,7%								
NİSAN 2020	4,9%	5,3%	12,8%	0,7%								
SON 12 AY	17,1%	13,6%	6,0%	15,5%								
					BİST	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
					OCAK	88.945	73.481	86.295	119.529	104.074	119.140	
					ŞUBAT	84.147	75.814	87.478	118.950	104.529	105.993	
					MART	80.846	83.268	88.947	114.930	93.784	89.644	
					NİSAN	83.947	85.328	94.422	104.282	95.415	101.110	
					MAYIS	82.981	77.803	97.541	100.652	90.589		
					HAZİRAN	82.249	76.817	100.440	89.915	96.485		
					TEMMUZ	79.909	75.405	107.531	96.952	102.083		
					AĞUSTOS	75.210	75.967	110.010	92.723	96.718		
					EYLÜL	74.205	76.488	102.907	99.957	105.033		
					EKİM	79.409	78.536	110.142	90.200	98.468		
					KASIM	75.232	73.995	103.984	95.416	103.984		
					ARALIK	71.727	78.138	115.022	91.270	114.424		

	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
İstanbul	Murat Aktuvar	Esentepe Mah., Ali Kaya Sok., Polat Plaza A Blok	(212) 268 04 30
Finansal Kurumlar / İst.	Hasan Hüseyin Maraş (vkl)	Esentepe Mah., Ali Kaya Sok., Polat Plaza A Blok	(212) 373 73 09
Merkez / İst.	Semra Oktayoğlu (vkl)	Valikonağı Cad. No:1, Nişantaşı	(212) 373 71 11
Bakırköy / İst.	Arzu Gündüz	İncirli Cad. Yeşilada Sok. No: 2	(212) 543 33 67
Çiftelievzi / İst.	Şule Çetinkaya	Bağdat Cad. No:198	(216) 302 69 22
Moda / İst.	Ercan Osman Koroç	Moda Cad., Rıza Paşa Sok., No:1, Kadıköy	(216) 348 12 73
Ankara	Ulaş Coşkun	Uğur Mumcu Cad.No:42/A,Gaziosmanpaşa,Çankaya	(312) 431 11 80
İzmir	Turan Gürbüz	Gazi Bulvarı Köstepen hanı No:68/A	(232) 483 00 42
Gebze	Tijen Uğur	Hacı Halil Mah., Millet Cad., No:1	(262) 642 41 79
Mersin	Oğuz Yalçın	Cami Şerif Mah., Uray Cad., No:58/A	(324) 233 56 12

TURKISH BANK MÜŞTERİ DESTEK HATTI : 0 (212) 373 73 73

TURKISH BANK (UK) LTD

ŞUBE	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
London Branch	Sibel Uzun Ay	84-86 Borough High Str. London SE1 1LN	(44-207) 403 5656
Mayfair	Sibel Uzun Ay / Duygu Kurter (Mdr.Yrd)	20 North Audley St., London W1K 6L	(44 207) 403 5656
Harringay	Melek Varol	577 Green Lanes, Harringay London N8ORG	(44-208) 348 9600
Palmers Green	Mustafa Derwish (Mdr.Yrd)	391 Green Lanes, London N13 4JG	(44-208) 447 6870
Edmonton	Ahmet Ali Günay	Unit 2A, 92-94 Fore St., Edmonton, N18 2XA	(44-208) 887 8080
Lewisham	Sibel Uzun Ay / Burak Şahin (Mdr.Yrd)	Lewisham High Street London SE13 5JX	(44-208) 852 3089
Dalston	Bahar Cibo	121 Kingsland High St. Dalston London E8 2PB	(44-207) 923 3339

TÜRK BANKASI LTD.

ŞUBE	MÜDÜR	ADRES	TEL NO
Lefkoşa/Merkez	Ceyda Yıldırım	92, Girne Cad.	(392)600 33 33
Lefkoşa/Köşklüçiftlik	Lerzan Hazerli Yücel	Mehmet Akif Cad.Çığır Apt.No2 Köşklüçiftlik	(392)227 85 17
Lefkoşa/Kaymaklı	Mehmet Turgan	Kemal Aşık Caddesi No:66, K.Kaymaklı	(392)227 73 80
Lefkoşa/Taşkınköy	Esra Ayalp	Şehit Kemal Ünal Sok. No:104/A Taşkınköy	(392)225 69 03
Lefkoşa/Çarşı	Nadir Kenanoğlu	Uray Sok. Belediye Pazarı yanı	(392)229 11 67
Lefkoşa/Yenikent	Özer Gencer	Belediye Bulvarı Akview Apt No:93D, Gönyeli	(392)223 38 53
Lefkoşa/Önder	Yıldan Karamano	Bedrettin Demirel Cad. No:87/1 Önder Alışveriş Merkezi	(392)228 08 30
Lefkoşa/Gönyeli	İşıl Göksoyulu	Atatürk Cad., No:104 Gönyeli	(392)223 17 68
G.Mağusa/Suriçi	Reşat Gündoğdu	24, Limanyolu	(392)366 53 27
G.Mağusa/Mağusa	Nuray Veziroğlu	Ayluka Mahallesi, İsmet İnönü Blv., No:2-3, Salamis Yolu	(392)365 58 99
Girne/Girne	Emine Tomruk	Ramadan Cemil Meydanı No:1	(392)815 21 01
Girne/Karaoğlanoğlu	Sevim Tuğaç	Karaoğlanoğlu Cad.,Karaoğlanoğlu	(392)822 40 30
Girne/Karakum	Devrim Kaki	Hz. Ömer Cad. Ozanköy Kavşağı Ozanköy	(392)815 47 13
Girne/Alsancak	Dergül Çalican Mollaoğlu	206 Karaoğlanoğlu Cad. Engindereli Dükkanları No.6-7	(392)821 33 98
Güzelyurt	Şebnem Atalar	Ecevit Cad., Piyale Paşa Mah. No.3-4	(392)714 21 98
Gemi Konağı	Şenol Çatak	Ecevit Cad., No:42	(392)727 78 58
Lefke	Salahi Uğraoğlu	Fadil Nekibzade Cad., No.3	(392)728 80 52

Eski aylara ait raporlar Turkish Bank web sitesi www.turkishbank.com'dan sağlanabilir.
Abone olmak isteyenler mdh@turkishbank.com adresine e-posta yollayabilirler.

Yazışma Adresi	: Vali Konağı Cad. No:1 Nişantaşı, İstanbul 34371 Türkiye
Telefon	: +90 212 373 63 73
E-posta	: rapor@turkishbank.com veya mdh@turkishbank.com